

DAGENS FRÅGOR

Fredsduvor på villövägar

Samtidigt som UD arbetar för fullt för att få ut svenskarna ur Irak och Pierre Schori talar anmärkningsvärt klarspråk om brott mot folkrätten visar andra svenska officiella representanter att de inte förstått vad det hela handlar om.

Maj-Britt Theorin intervjuades i Aktuellt och sade, att militär makt inte löste några problem. Nu var det de diplomatiska och ekonomiska sanktionerna som skulle ge effekt. Till det sistnämnda, av ingen bestridda, påståendet hade intervjuaren den kompletterande frågan om inte den militära styrkan som USA visade var nödvändig som gard medan sanktionerna verkade. Detta ville fru Theorin alls inte svara på utan upprepade att militära åtgärder inte löste några problem, kompletterat med klyschan om amerikanskt återfall i supermaktsbeteende.

Det var naturligtvis helt förutsägbart att Maj-Britt Theorin inte skulle vilja vidgå att militär styrka kunde avhålla från angrepp. Det skulle ju innebära ett grundskott i hennes inställning till den svenska försvarspolitiken. Mer överraskande var nästa fredsduvas uttalande dagen därpå.

FN-ambassadören Jan Eliasson tillfrågades då av media hur han såg på Saddam Husseins utspel där denne erbjöd Iran fred på mycket förmånliga villkor. Den svenske FN-medlaren välkomnade detta och utgick från "att det är positivt för stabiliteten i området."

Jan Eliasson verkade helt omedveten om att det pågår ett krig i området i andra kanten av Irak och att Saddam Husseins

utspelet naturligtvis görs för att öka landets förmåga att stå emot FN:s krav att avbryta aggressionen.

Men inte heller Eliassons högste chef verkar vara medveten om att det pågår ett krig. Samma dag sade han till Dagens eko: "Det är oerhört angeläget att till varje pris undvika att en militär konflikt bryter ut."

Man kan undra vad Kuwaits invånare skulle säga om de hörde att en militär konflikt ännu inte brutit ut. Och vad Saudi-Arabien skulle tycka om det där "till varje pris". Förhoppningsvis noteras svenska uttalanden i mindre grad internationellt än vad regeringen hoppas och tror.

Man får också hoppas att det internationella samfundet inte tolkar svenska uttalanden så att vi om vår frihet hotas vill att freden skall bevaras till varje pris och avvisar hjälpinsatser som gammalt supermaktsbeteende.

Lunch i mitten

Herrar Bengt Westerberg och Olof Johansson har ätit lunch tillsammans. Den uppmärksamhet bemälda måltid fått i massmedia för tanken till Grönköpings Veckoblad.

Visst är det bra om trätobröderna i mitten söker komma överens. I all synnerhet som Bengt Westerbergs påhopp på Olof Johansson i förra valrörelsens slutskede verksamt bidrog till borgerlighetens svaga valresultat. Mindre bra är att herrar Johansson och Westerberg inte kan träffas utan att rikta kritik mot borgerlighetens största parti: moderaterna.

70-talets mittensamverkan nöttes ner av de inblandade parterna själva. Den innehöll alltför litet av konstruktiva riktlinjer för en framåtsyftande politik och alltför mycket av negativism. Än riktade den sin udd mot socialdemokraterna och än mot moderaterna. Skall mitten som begrepp kunna återuppstå måste det ges ett för väljarna intressantare innehåll än principen två slår den tredje inom borgerligheten.

Begränsad jämförelse

Det sunda förnuft som inte finns hos socialdemokraterna i Stockholms stadshus finns uppenbarligen högre upp i hierarkin, där man nu beslutat sig för att säga nej till biltullar i huvudstaden. Om nejdet beror på insikten att miljön inte förbättras med en ny skatt eller om det är ett försök att rädda nästa kommunalval låter vi vara osagt.

Fram till avgörandet har det dock varit tillåtet att framföra vilka synpunkter som helst i debatten. Som till exempel följande från Stockholms socialdemokratiske gatuborgarråd i den likaledes s-märkta publikationen *Aktuellt i politiken*:

– Miljön i Stockholms innerstad är sådan att trafiken måste minskas, och vi vet att biltullar har den effekten.

Sedan refereras till biltullarnas föregångsland Singapore, flitigt besökt av ivriga stockholmsspolitiker. Fungerar det där, så skall det väl gå här, tycks man mena.

Men vad man glömt är att i Singapore infördes inte extraskatten hux flux, som en första och enda åtgärd för att komma tillrätta med problemen. Nej, där gjorde

man annat också, som till exempel förbättrade vägnätet och trafikplaneringen, byggde ut kollektivtrafiken samt gav singaporeborna ett helt nytt tunnelbanesystem. Och man gjorde även något som Stockholms biltullivrare talar mycket tyst om – nämligen byggde en ringled runt stadskärnan för att avlasta den.

Vilket bevisar att det inte bara är en ny skatt utan ett batteri av praktiska åtgärder som behövs för att nå en lycklig lösning på storstädernas miljöproblem.

Så jämförelsen med Singapore borde stanna vid att gälla sättet att dra in nya pengar till den offentliga kassan.

Kyrkan och korvetterna

Det har sagts, och med rätta, att det är prästerna i Svenska Kyrkan som inte bara inåt utan också utåt ger denna dess värde och anseende. Nu påverkas bilden tyvärr av prästbristen. Just därför bör de krafter, som kyrkan har, koncentreras på församlingarna. De som begärt och fått prästvigning har därmed påtagit sig ett ansvar. Några kan ha fysiska eller andra goda skäl för att inte gå ut som församlingspräster. Men andra känner sig förmodligen för stora. Världen, inte fattiga norrlandsförsamlingar, skall vara deras arbetsfält. För dem och för andra har det gällt att finna en plattform, från vilken man kunnat göra nytta. Hittills har t ex Lutherhjälpen krävt dukigt folk.

Nu, när det börjar bli känt att Lutherhjälpen politiserar, är läget ett annat. Kollektorna kan och bör bli mindre och möjligheterna att avsätta medel för att

försörja kyrkliga byråkrater bli färre. Lutherhjälpen har ju trätt fram emot Sydafrikas regering och dess försök att kompromissa och förhandla för att få slut på våldet i landet.

Åtskilliga kyrkliga digniteter av högre eller lägre rang kan i varje fall inte företräda Sverige i världen. De måste nöja sig med att ta ställning mot sitt eget land. I Kyrkans Tidning den 19 juli i år har under stora rubriker vad som kallar sig Kristna Fredsrörelsen framträtt med ett angrepp mot den sittande försvarskommittén. Den "missar unik chans till nedrustning", står det. Angreppet är undertecknat av ordförandena eller motsvarande i för många okända kyrkligt betalda organ, nämligen Kristna fredsrörelsen, Svenska ekumeniska nämndens fredskommitté, Sveriges ekumeniska kvinnoråd, Svenska ekumeniska nämnden, Diakonia samt Liv & fred-institutet. En ytterligare undertecknare av dokumentet är emeritus biskopen Lars Carlzon. Han har väl kommit med på köpet.

Vad dessa arbetar med är att Sverige skall lägga sig öppet för en eventuell invasion, en möjlighet som kan tänkas eftersom vi inte vet något som helst om vad som kommer att hända under många år framöver. De ovan nämnda undertecknarna vet bättre. De skriver att "den enda uppgift ett svenskt försvar kan ha är att, som sista försvarslinje, skydda mot eller försvåra en militär invasion. Mot alla andra säkerhetshot är det militära försvaret verkningslöst." Läs också de frågor som de ställer; här är en: "Hur många nedrustningsförhandlare i Genève får vi för en kustkorvett?"

Kustkorvetterna, av vilka vi har för få, deltar som bekant i försvaret mot främ-

mande ubåtar. Tillhör det verkligen Svenska Kyrkans uppgifter att särskilt ta sig an dem som begår gränskränkningar mot oss? Ty bara så kan man ju tolka de kristligt fredligas uttalande.

Warszawapakten och NATO

Med freden i Brest-Litovsk 1918 mellan Tyskland och den nya revolutionsregimen i Ryssland tvingades ryssarna att ge bl a de nybildade baltiska staterna deras självständighet. Trotskij var en av de ryska ledare som satte sig emot detta. Stalin var en annan. Men Lenin lär ha sagt: "Nu är vi svaga och får avstå från dessa länder. När vi blir starka tar vi dem tillbaka."

Man kan undra om president Gorbatsjov påmint sig detta, då han i mitten av juli i år tvingats ge upp alla villkor för att ett fritt DDR skulle få ansluta sig till Västtyskland. Warszawapakten existerar inte längre i praktiken. Därmed förlorar Sovjetunionen kontrollen av den ofantliga militära organisationen, som skulle vara dess skydd mot väster. Värre än så: organisationen själv håller på att upplösas. Ryssarna har haft 370 000 man stationerade i DDR. Tyskarna har godhetsfullt medgivit att dessa styrkor får avvecklas under 3-4 år; att omedelbart skicka tillbaka dem är uppenbarligen omöjligt, ty vart skall de ta vägen. Därtill kommer, att de måste ge upp goda garnisoner för långt mer primitiva i hemlandet. Att de blir kvar några år i de östra delarna av det nya Tyskland anses dock vara ofarligt. NATO finns ju.

Ja, men hur länge? Tyskland, redan förut starkt, blir den dominerande militärmakten i Europa. Visserligen har man lovat att minska sina styrkor till 370 000 man – en siffra som inte skall vägas mot den motsvarande ryska, som skall bryta upp och dra sig tillbaka medan tyskarna blir kvar med all materiel på plats. Sovjet kommer säkerligen att hålla sitt löfte, men deras militära organisation blir sådan att styrkorna "vid behov" förhållandevis snabbt kan ökas. Behovet härtill kan t ex inställa sig om en annan regering i Sovjetunionen, mer byggd på militärmakten, skulle ersätta Gorbatjovs. Ingen bör vara blind för den möjligheten.

Såta vänner

Sten Andersson skördar inga lagrar i utrikespolitiken. Snarare är det målörerna som kantar hans väg. Nu se-

nast är det hans intensiva engagemang för och omfattande av Arafat och PLO som kommit i tvivelaktig dager sedan Arafat ställt upp på den brutale förtryckaren Saddam Husseins sida.

Förvisso är Mellersta Östern-politik en svår och komplicerad historia, och det vet naturligtvis en svensk utrikesminister. Men hur söker socialdemokratin sina vänner och utväljer sina engagemang? Castro, Ortega, Arafat? Till denna namnlista kan läggas de många biståndsländer där Sverige hjälper till att hålla enpartidespoter under armarna.

Socialdemokratisk utrikespolitik ter sig allt mera förlegad. Den ägnar sig alltför litet åt vårt närområde, Europa, där utvecklingen är av vitalt nationellt intresse för Sverige. Den tredje världens politik blir allt mera komprometterad av oförmågan att stå på de demokratiska krafternas sida. Det är dags för ett regimskifte i Arvfurstens palats!